

BERMEKİ HİKÂYESİ

“Bilindiği üzere, Harun Reşit, Abbasi'lerin beşinci ve en tanınmış halifesidir ve 763-809 yılları arasında yaşamıştır. Onun dönemi siyaseten söz konusu edilirse, mutlaka Bermeki'lerden de söz açmak gerekli olur. Çünkü bu kabile, onun döneminde çok sivrilmiş ve Abbasi devletinin hemen her kademesine getirilecek olanlar, mutlaka hep Bermeki aşiretinden seçilmiştir. Bermekilerin devlet içinde bu kadar sivrilmeleri, zaman içinde onlar üzerine kimilerinin husumetini çekmişse de, 'insanın kendi eli ile başına getirdiğini cümle alem bir olsa getiremez' dedikleri hesap, onlar da; kendilerini çekemeyenlerin kendilerine bir zarar vermesine gerek kalmadan, kendi hatalarının ceremesini fazlası ile çekmişlerdir. Şöyle ki:

Harun Reşit, bir gün çok değer verdiği veziri Yahya el-Bermeki ile sarayının bahçesinde gezintiye çıkmış, hem yürüyorlar hem de devlet meseleleri hakkında konuşuyorlarmış. Harun Reşid'in gözü bir ara bir elma ağacının dalında asılı duran bir elmaya takılmış. Onu görünce canı çekmiş ve elmayı dalından koparmak üzere uzanmış, lâkin bir kaç kere hamle etmişse de, elmayı koparmayı başaramamış. Bunun üzerine, vezir Yahya el-Bermeki atılmış ve:

-“Padişahım, sen şöyle çömeliver!..”

demiş ve Harun Reşid'in çömelmesi ile beraber onun omuzuna basarak dala uzaniverip elmayı koparmış. Sonra da; "buyrun Padişahım!.." diyerek onu Harun Reşid'e ikram etmiş.

Bütün bunlar olup biterken, meğer sarayın bahçıvanı da bunları uzaktan izler dururmuş! O bahçıvan da Bermeki aşiretine mensup bir adammış. Harun Reşid'in omzuna basarak elmaya uzanan o vezirin bu davranışı bahçıvanın hiç hoşuna gitmemiş ve işi gücü derhal bırakarak apar topar kendini kadının huzuruna atıvermiş!..

Kadı, onun bu telaşlı haline bir mana verememişse de, görevi gereği derdinin ne olduğunu sormuş. Bahçıvan da, kendi isteği ile Bermeki aşiretinden çıkmak istediğini, bunun için de mahkemedен tasdikli bir belgeye ihtiyaç duyduğunu ve bu sebepten huzura çıktığını söylemiş. Bu istek karşısında hem kadı, hem de orada bulunanlar hayretlerini gizleyememişler. Öyle ya, herkesin Bermeki aşiretine mensup olmaya gıpta ettiği bir zamanda, böyle bir mahkeme i'lamı talep etmek, hangi aklın eseri ola ki?!..

Kadı, bahçıvana elinden gelen nasihati vererek onu kararından döndürmeye çalışsa da, bahçıvan bunun hiç bir sebep göstermek zorunda olmadığını da farkında olan bir adam olarak talebinde ısrarcı olmuş ve nihayetinde kadı da; "eh, öyle ise benden günah gitti!.." diyerek bahçıvana istediği belgeyi vermiş.

Aradan yıllar gelip geçmiş, halk içindeki Bermeki rahatsızlığı giderek artmış. Mevki ve makam sahibi olmayı artık kendileri için doğal bir hak gibi gören ve kendileri olmadan Abbasi hükümdarlığının ayakta duramayacağını düşünen Bermekilerin bu vaziyeti, artık Harun Reşid'in de sabrını zorlamaya başlamış. Ve nihayet günün birinde sabır taşmış ve Harun Reşit, bütün

Bermeki'lerin kellesinin vurulmasına ferman çıkarmış. Ortalık karışmış, halk, kolluk kuvvetlerine gönüllü yardımcı olmak için paçaları sıvamış ve nerede bir Bermeki varsa onu Harun Reşid'in adamlarına ihbar etmeye başlamış.

Bu kargaşa içerisinde, halktan birinin aklına gelmiş: "Sarayın bahçıvanı da Bermeki'dir!.."

Bunu duyan muhafızlar, derhal sarayın bahçesine seğirtmişler ve bahçıvanı cezalandırmak üzere, yaka paça orta yere getirmişler. Bahçıvan, bir fırsatını bulup bu öfkeli kalabalığa seslenmiş:

"Durun, yanlış yapıyorsunuz! Ben Bermeki değilim!.."

Tabii, onun bu feryadına herkes gülmüş. Ama bahçıvanın kendinden emin tavırları dikkat çekmiş ve bakmışlar ki, bu sadece son dakikada can kurtarmak için atılan boş bir palavraya benzemiyor. Biri çıkıp demiş ki:

-"Kendinden pek emin konuşuyorsun bahçıvan efendi!.. Ama burada herkes senin Bermeki olduğunu bilir! Bunun için iki Müslüman'ın şهادeti de yeter!.. Ve değil iki kişi, burada buna şهادet edecek bir dolu müslüman var! O halde, boş konuşma da, diyeceğin başka bir şey var ise söyle. Yoksa da cezana razı ol!.."

Bahçıvan, doğrulup, üstünü başını düzledikten sonra, koynundan yıllar önce mahkemeden aldığı i'lamı çıkarıp bunların burnuna dayamış:

-"Alın, işte Bermeki olmadığının belgesi burada!.."

Kağıdı alıp inceleyenler görmüşler ki, adam yıllar önce Bermekilikten mahkeme kararı istifa etmiş!.. Bu halde, serbest kalmasında bir beis yok!... Yok amma, bu adam ne demeye yıllar evvelinden böyle bir karar almayı akıl etmiş ki?.. İşte, merak ve hayretle bunu kendisinden soranlara da yukarıdaki hikâyeyi anlatmış..."